

Misterele de pe luna

Odată cu observarea prin instrumente tehnice care au amplificat tot mai mult imaginea și detaliile "astrului nopții", întrebările și răspunsurile au evoluat rapid, și apoi la acest început de eră cosmică, risipind miturile expedițiile lunare au condus la adevărate culmi spectaculare ale cunoașterii și realizării umane.

1. Originea astrului nopții a fost întotdeauna un mister. Este oare Luna desprinsă cândva din masa Pământului, poate chiar din marea groapă a oceanului Pacific? Sau poate este ea o soră mai mică a Terrei, desprinsă în urmă cu peste 4,5 miliarde de ani - odată cu globul planetei noastre - din marea nebuloasă a sistemului solar aflat în plină organizare gravitațională ameteriei respective? Este oare Luna un corp cerestru format în altă parte a sistemului planetar, sau... poate... chiar în altă parte a Galaxiei..., ce a fost prins ulterior de gravitația terestră?

Treptat, specialiștii noii științe a selenologiei au părăsit ideea "ruperii" Lunei din corpul globului pământesc, întrucât bogata recoltă a monstrelor de sol aduse de expedițiile americane și sovietice, a venit să susțină o altă origine a satelitului natural al Terrei. De fapt, s-a plecat în primul rând de la un argument teoretic, specialiștii stabilind că la astfel de ruperi, masele corpurilor astrale respective ar trebui să fie în raport de 9 la 1; dar masa Lunei este numai a 18-a parte din masa globului nostru! Mai evidente au fost însă rezultatele analizelor de monstre chimice și compușii acestora - ce domină în compoziția solului lunar. Cele câteva sute de kilograme de roci aduse cu greu din diferite locuri ale suprafeței selenare au demonstrat faptul că elementele preponderente sunt: calciul, siliciul, aluminiul, magneziul; surpriza a fost constituită însă de abundența titanului, care pe planeta noastră este suficient de rar; de altfel chiar și procente de uraniu, thoriu, stronțiu și bariu s-au demonstrat a fi mai ridicate decât cele întâlnite în materia terestră. Faptul că luna are mai puțin fier și plumb decât structura masei Pământului a contribuit și el la acceptarea formării separate a Lunii, în urmă cu circa 4,6 miliarde de ani...

2. O altă mare întrebare, rămasă în parte neclarificată, se referă la viața geologică a globului selenar. În cursul miliardelor de ani, acesta s-a răcit oare total, sau mai are poate o inimă fierbinte - un nucleu central topit -, în stare să alimenteze activități vulcanice? Judecând după valoarea foarte redusă a intensității câmpului său magnetic și după o anumită liniște a straturilor din profunzime zona centrală a Lunii ar trebui să fie rece. De altfel, s-a stabilit în principiu și faptul că ultimul mare val de lavă bazaltică a fost împins din adâncimi acum 3-3,3 miliarde de ani. Anumite zone cu lavă răcită la suprafața solului, care ar avea vârste mai recente, sunt puse pe seama căderii unor corpuri meteoritice grele, în urma impactelor respective fiind împinse spre suprafață însemnate mase de roci topite instantaneu. Taina căldurii interioare a globului selenar, care a generat numeroase discuții contradictorii între diferiți cercetători, a condus la determinarea prin diverse metode de studiu. Astfel măsurându-se modificările câmpului magnetic spațial generat de Soare, sub influența masei Lunii, specialiștii respectivi au

putut stabili caracteristicile magnetice ale astrului nopții ; apoi pe această cale ,s-a dedus treptat temperatura întregului glob selenar și în fine temperatura întregului glob selenar și în fine temperatura profunzimilor.Concluzia trasă prin intermediul metodei respective a fost aceea că la mare adâncime ,Luna este cu mult mai rece decât Pământul (la Lună=327,5 C ; La Pământ =3600-6000 C).Determinările respective au permis să se afirme că Luna ar fi fost un corp suficient de rece încă de la începutul existenței sale.Măsurătorile directe efectuate de către diferiți cosmonauți ,care au avut și această sarcină în programul lor,au oferit date care sprijină ,în continuare ipoteza nucleului rece; astfel , termo-metrele plasate de aceștia la nivelul solului prezentau valori în jur de 67 C ;după introducerea acestora în foraje mici ,la adâncimi de 2 metri valoarea măsurată era de numai 15 C.Numai într-un singur loc la poalele munților Apenini , în forajul făcut de cosmonauții David Scott și James Irvin valoare a fost ceva mai ridicată totuși de 3 ori mai mică decât pe Pământ deși radiația solară era cu mult mai fierbinte.Și astfel oamenii de știință au convenit să considere Luna uncorp rece.

3. Fenomene ciudate...

Ca urmare a sesizării prin observații telescopice asupra producerii pe Lună a unor lumini stranii "Societatea astronomică regală" din Anglia a organizat începând din anul 1867, peste 2000 de observații sistematice care au avut scopul de a elucidă taina jocurilor luminoase semnalate .Problema a rămas însă fără explicații...Dar în anul 1950 cunoscutul selenolog H P Wilkins comunică în mod public că pe Lună au reapărut fenomene luminoase de scurtă durată.Peste câteva săptămâni existența fenomenelor era să fie confirmată fiind atribuite erupțiilor vulcanului Aristarchus ;Din 1963 până în iulie 1969 au fost apoi semnalate fenomene luminoase unele având culoare roșie (craterele Herodot și Gassendi) iar altele de un alb strălucitor (Tycho). Dar după două luni ,astronomii cât și corpul tehnic al NASA erau din nou în alertă ziarele relatând "Unul dintre astronauți umblând pe Lună.În fund se vedea pâlpâirea unei lumini , a cărei proveniență nu este încă explicată "

Dar fenomenele luminoase de pe satelitul natural al Terrei par a fii cu mult mai stranii decât ar rezulta din simpla citire a presei .Misterul lor a devenit evident când unii astronomi au relatat în mod deschis despre observațiile lor asupra unor deplasări și respectiv a unor survolări ale solului lunar de către anumite surse luminoase ,ca și cum acestea ar fi fost , de fapt, niște obiecte luminoase....În cadrul observației sale din 30 martie 1950 Wilkins sesizează efectul respectiv ca fiind o formă luminoasă ovală ce se află în deplasare.Revista de specialitate științifică Sky and Telescope a publicat un ciudat document fotografic obținut de astronomul Curtis; aceasta prezenta o neobișnuită formă de cruce luminoasă surprinsă în apropierea craterului Parry ,ale cărei brațe măsurau câteva mile.

Ar putea să existe vreo legătură între straniile fenomene luminoase observate de-a lungul deceniilor în interiorul unor cratere lunare și respectiv luminile sau mai bine zis - formele luminoase-remarcate ca survolând solul selenar?NASA a facut public un comunicat de la bordul navei Apollo 14."Rossa a anunțat centrul de urmărire a zborului că noaptea trecută a văzut în interiorul navei licăriri luminoase neobișnuite; am văzut ceva ca două stele sclipitoare ,sau ca doi meteoriți separați printr-un unghi de aproximativ 3 grade.".Doi ani mai târziu se face public un alt comunicat de la bordul navei Apollo

17:"Cei trei astronauți americani aflați în drum spre Lună au anunțat că pe tabloul de bord nr.2 al cabinei spațiale s-a observat un semnal luminos însoțit de un semnal sonor.Câteva secunde mai târziu ,ele au dispărut fără ca astronauții să fi putut să discearnă natura lor."

De sigur că astfel de prezențe ale unori "meteori luminoși" în spațiul restrâns al unei cabine spațiale ,care produceau în plus și efecte sonore ,au impresionat la timpul respectiv pe acei oameni temerari care făureau epopeea cosmică terestră;dar imposibilitatea reală a acestora de a determina structura și cauza apariției lor într-o navă total etanșată și puternic ecranată pentru multiplele radiații din spațiu extraatmosferic prin pereții metalici masivi ,a fost completată și de o listă de posibilități , la fel de reală , de interpretarea din partea specialiștilor de la sol; în fond ,cu toții se aflau în fața unor fenomene cu totul neobișnuite ,imposibil de studiat în rapida și îndepărata lor manifestare.